

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “หลักเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม” เป็นงานวิจัยข้อมูลจากเอกสารโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์เกาเวอิดฟิสิกียะฮฺ(หลักเกณฑ์ฟิสิก) และฎะวาอิฎฟิสิกียะฮฺ(กฎเกณฑ์ฟิสิก) เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาพร้อมทั้งศึกษาหุ้ก่มของกีฬาประเภทต่างๆจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และทัศนะของบรรดาปราชญ์กฎหมายอิสลามที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเกมกีฬาประเภทต่างๆ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติของอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ตลอดจนศึกษาหุ้ก่มที่เกี่ยวข้องกับเกมกีฬาแต่ละประเภท ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกนำเสนอเฉพาะประเภทกีฬาที่มีการแข่งขันในอดีตสมัยของท่านนบี (ﷺ) และที่มีการแข่งขันในยุคสมัยปัจจุบัน โดยเป็นกีฬาที่มีการจัดการแข่งขันกันในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ผลวิจัยที่ได้รับนั้นมีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างข้อมูลและเป็นเอกสารทางวิชาการ รวมทั้งเพื่อนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการเล่นกีฬาที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามแก่ผู้สนใจทั่วไป

การวิจัยพบว่าหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬานั้นมีจำนวนมาก แต่เท่าที่ผู้วิจัยสามารถค้นพบและประมวลไว้ในงานวิจัยนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ ซึ่งแบ่งได้เป็นหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติจำนวน 10 หลักเกณฑ์ และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติจำนวน 19 กฎเกณฑ์ ดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ได้แก่

1. พื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นที่อนูมัดติ
2. ความไม่บริสุทธิ์ของที่มาและการเป็นอันตรายในเกมกีฬาเป็นสาเหตุของการบัญญัติ

ห้าม

3. เจตนาดีมิได้ทำให้สิ่งหะรอมเป็นที่ยอมรับ
4. สิ่งที่น่าไปสู่สิ่งหะรอมถือเป็นสิ่งที่หะรอมด้วยเช่นกัน
5. สิ่งหะรอมมีอยู่เพียงพอและผดุงไว้ซึ่งผลประโยชน์สำหรับมนุษย์ทั้งมวล
6. สิ่งหะรอมที่มีอยู่ในเกมกีฬาไม่ถือเป็นสิ่งที่ถูกผ่อนปรนในศาสนา
7. การยึดหลักผลประโยชน์และการป้องกันผลเสียถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง
8. สิ่งใดๆที่กลางแกลงสงสัยให้หลีกเลี่ยง
9. การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นสูงสุดก่อนสิ่งที่มีความสำคัญลำดับรองถือเป็นสิ่งจำเป็น
10. พฤติกรรมแสดงถึงเจตนา

ในส่วนของกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ได้แก่

1. การแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ในทุกโอกาสถือเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ
2. ทุกๆการทำงานที่ดีที่ถูกกระทำเพื่ออัลลอฮ์และหวังในความโปรดปรานของพระองค์ถือเป็นอิบาอะฮ์

3. ความเจริญและการพัฒนามิได้ขัดกับอิสลาม
4. การหลงไหลในเกมกีฬาจนเลยเถิดถือเป็นสิ่งที่น่าตำหนิ
5. การรื่นเริงในเกมกีฬาพึงอยู่ในขอบเขตที่ศาสนากำหนด
6. การบริหารเวลาในชีวิตประจำวันถือเป็นสิ่งจำเป็น
7. การยึดคิดแนวความคิดนิยมแบบญาฮิละฮ์ถือเป็นสิ่งต้องห้าม
8. ความแตกต่างทางสริระร่างกายถือเป็นสิ่งต้องคำนึงถึง
9. การปกปิดเอาเราะฮ์ถือเป็นหน้าที่ที่จำเป็นต้องพึงปฏิบัติ
10. การปะปนระหว่างเพศเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในเกมกีฬา
11. กฎบัตรนานาชาติและประเพณีกีฬาพึงอยู่ใต้อำณัติบทบัญญัติของศาสนา
12. การแสดงออกและการเปิดเผยสัญลักษณ์ทางศาสนาถือเป็นหน้าที่
13. การวะลาอ์และการบะรออ์ที่เกินขอบเขตถือเป็นสิ่งต้องห้าม
14. วิญญาณแห่งกีฬาพึงมีความสอดคล้องกับวิญญาณแห่งศรัทธา
15. การส่งเสริมในความดีและห้ามปรามในความชั่วถือเป็นหน้าที่
16. ความยุติธรรมในการให้คำตัดสินเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก
17. การชมและการเชียร์กีฬาพึงอยู่ในกรอบที่ศาสนานุญาต
18. การแสวงหาทรัพย์สินและยึดกีฬาเป็นอาชีพจำต้องสอดคล้องกับสิ่งที่กฎหมาย

อนุญาต

19. การเติมฟันในเกมกีฬาถือเป็นสิ่งต้องห้ามเว้นแต่บางประเภทที่กฎหมายอนุโลม

ส่วนกีฬาที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในงานวิจัยนี้มีทั้งหมดมีประมาณ 52 ชนิดกีฬา ซึ่งแบ่งตามประเภท ได้ดังนี้

1- กีฬาประเภทสัตว์ที่มีลักษณะทำเป็นกีบหรือมีลักษณะทำหุ้มสันซึ่งได้แก่ม้า ลา ล่อ อูฐ และช้าง การแข่งขันกีฬาเหล่านี้เป็นที่อนุมัติทั้งในรูปแบบที่ไม่มีเติมฟันและในแบบที่มีเติมฟัน ทั้งนี้เพราะหลักฐานจากหะดีษที่ท่านนบีได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “ไม่อนุญาตให้มีการเติมฟันในการแข่งขันนอกจากสัตว์ประเภทเท้า

มีกิบ(เช่นม้า)ประเภทสัตว์เท้าหุ้มส้น(เช่นอูฐ)และอาวุธประเภทที่ใช้ยิง(เช่นธนู)”²⁴⁴

ดังนั้นสัตว์ใดๆก็ตามที่มีลักษณะเท้าเป็นกิบหรือมีลักษณะเท้าหุ้มส้นย่อมเข้าข่ายสัตว์ที่
ได้รับการอนุมัติให้มีการเคมีพัน ทั้งนี้เนื่องจากท่านนบีไม่ได้ระบุเจาะจงชื่อหรือชนิดของสัตว์ใดๆเป็น
การเฉพาะ ด้วยเหตุนี้ม้า ลา และล่อซึ่งมีลักษณะเท้าเป็นกิบ และเช่นเดียวกันอูฐ และช้างซึ่งมีลักษณะเท้า
หุ้มส้นจึงเข้าข่ายสัตว์ที่ได้รับการอนุมัติการเคมีพันเนื่องจากมีคุณลักษณะตรงตามที่หะดีษระบุนั่นเอง

2. กีฬาหรือการแข่งขันสัตว์ประเภทที่ไม่มีลักษณะเท้าเป็นกิบหรือไม่มีลักษณะเท้าหุ้ม
ส้นเช่น โค(วัว) กระบือ(ควาย) แพะ และแกะ เป็นต้น การแข่งขันกีฬาประเภทนี้ไม่เป็นที่อนุมัตินอกจาก
ในรูปแบบที่ไม่มีการเคมีพันเท่านั้น ทั้งนี้เพราะสัตว์เหล่านี้ไม่มีลักษณะเท้าเป็นกิบหรือมีลักษณะเท้าหุ้ม
ส้น ดังนั้นจึงไม่เข้าข่ายสัตว์ที่ได้รับการอนุมัติการเคมีพัน

3. การแข่งขันกีฬาประเภทยกยานพาหนะสมัยใหม่ กีฬาประเภทนี้ได้แก่ เรือ รถยนต์
รถจักรยานยนต์และรถจักรยาน การแข่งขันกีฬาประเภทนี้เป็นที่อนุมัติทั้งในรูปแบบที่ไม่มีเคมีพันและ
มีเคมีพัน ทั้งนี้เพราะ โดยพื้นฐานเดิมของบทบัญญัติการแข่งขันในศาสนาคือการฝึกฝนเสริมทักษะ
เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้เครื่องมือหรืออาวุธยุทธโศปกรณ์ต่างๆเพื่อการผดุงปกป้องความ
ยุติธรรมและพิทักษ์รักษาศาสนา ดังนั้นจึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าเรื่อนั้นจัดเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ใน
การนี้ นอกจากนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการรบเพื่อผดุงความยุติธรรมและปกป้องศาสนาได้มีแค่เพียงม้า
อูฐ หรือธนูเท่านั้น ดังนั้นการจำกัดเพียงกีฬาสามประเภทดังที่ถูกระบุไว้ในหะดีษทั้งๆที่กีฬาเหล่านี้เกือบ
ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ในการทำสงครามในยุคสมัยปัจจุบัน จัดเป็นการแบ่งแยกหรือจำแนกสิ่งที่มี
ลักษณะคล้ายคลึงกันออกจากกัน ทั้งยังเป็นกรกล่าวหาว่ามีความขัดแย้งอยู่ในคำสอนของศาสนา
ประการว่าบทบัญญัติของศาสนานั้นมีความล้าหลังไม่เหมาะสมกับยุคสมัย ทั้งที่ในความเป็นจริง
อิสลามมิได้ปฏิเสธหรือห้ามการเทียบเคียง (กีฬาส) หากแต่อิสลามถือว่าการเทียบเคียงนั้นเป็นแหล่งที่มา
ของกฎหมายอิสลามที่สำคัญประการหนึ่ง ดังนั้นการละทิ้งหลักการเทียบเคียงและยึดเฉพาะตัวบทดั้งเดิม
ของบทบัญญัติจึงเป็นการปฏิเสธความสมบูรณ์ของศาสนา แต่ทั้งนี้ในการใช้หลักการเทียบเคียง(กีฬาส)
กีฬาเหล่านี้กับกีฬาที่ศาสนาอนุญาตข้างต้นนั้น ควรยืนอยู่บนพื้นฐานเป้าหมายและเจตนารมณ์ที่
สอดคล้องกับหลักการศาสนาเท่านั้น

4. การแข่งขันกรีฑาทั้งประเภทลู่อและลานซึ่งได้แก่การแข่งขันวิ่ง กระโดดสูงกระโดด
ไกล ขว้างจักร ขว้างก้อน และการแข่งขันเดินเป็นต้น กีฬาประเภทนี้เป็นที่อนุมัติทั้งในรูปแบบที่ไม่มีเคมี
พันและในแบบที่มีเคมีพัน ทั้งนี้เพราะมีหลักฐานที่รายงานจากท่านอัยยูสุรียว่า “บรรดาสะหะบะฮ์ได้
ทำการแข่งขันม้าตลอดจนพาหนะอื่นๆ และพวกเขาได้ทำการแข่งขันวิ่ง(กรีฑา)”²⁴⁵ และ โดยการใช้

²⁴⁴ หะดีษอ้างแล้วหน้า 62

²⁴⁵ อ้างแล้วหน้า 182

หลักการเทียบเคียง(กียาส)กับกีฬาที่ศาสนานุญาตข้างต้น บนพื้นฐานเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของอิสลาม

5. การแข่งขันประเภทการต่อสู้ป้องกันตัวและการประลองกำลัง การแข่งขันกีฬาประเภทนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภทกล่าวคือ

5.1 ประเภทที่อนุญาตการแข่งขันทั้งในรูปแบบที่มีการเดิมพันและในรูปแบบไม่มีการเดิมพัน ได้แก่กีฬามวยปล้ำ ยูโด คาราเต้ และเทควันโด ทั้งนี้เพราะมีหลักฐานบันทึกว่าท่านนบีเคยแข่งขันมวยปล้ำกับสะหาบะฮ์ท่านหนึ่งโดยมีลูกแกะเป็นเดิมพัน และเนื่องจากกีฬามวยปล้ำเป็นกีฬาที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการผจญความยุติธรรมและพิทักษ์ปกป้องศาสนา โดยเฉพาะใช้ในการป้องกันตัวในการต่อสู้ระยะประชิด

5.2 ประเภทที่ไม่อนุญาตการแข่งขันทั้งที่มีการเดิมพันและไม่มีการเดิมพัน ได้แก่กีฬามวยสากลและมวยไทย ทั้งนี้เพราะกีฬาเหล่านี้เป็นกีฬาที่เสี่ยงไปด้วยอันตรายซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาซึ่งความสูญเสียแก่ตัวผู้เล่น ดังมีหลักฐานทั้งจากอัลกุรอานและจากอัลหะดีษที่ห้ามการทำอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่น แต่ทั้งนี้ยังมีข้อยกเว้นในกรณีที่มีเครื่องป้องกันตัวที่ดีและรัดกุมที่สามารถปกป้องผู้เล่นจากอันตราย ซึ่งเมื่ออันตรายที่มีอยู่ในเกมกีฬานี้หมดไปอันเนื่องมาจากการมีเครื่องป้องกันตัวที่ดี กีฬาประเภทนี้ก็เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และฝึกฝนสำหรับผู้มีความสามารถ และในบางครั้งก็เป็นสิ่งพึงกระทำ () สำหรับบางคน และอาจถึงขั้นวาญิบสำหรับผู้เกรงกลัวการถูกทำร้ายร่างกายจากผู้อื่น การมีความเชี่ยวชาญในกีฬาต่างๆเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการป้องกันภัยจากศัตรูซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ว่า ()

ความว่า “ สิ่งใดที่ไม่สามารถทำให้การทำงานที่บังคับปฏิบัติเกิดขึ้นได้ เว้นแต่ต้องมีสิ่งนั้น สิ่งนั้นก็ถือว่าเป็นการทำงานที่บังคับปฏิบัติด้วย”²⁴⁶

6. กีฬายกน้ำหนักและว่ายน้ำ การแข่งขันกีฬาประเภทนี้เป็นที่อนุมัติทั้งในรูปแบบที่ไม่มีการเดิมพันและในรูปแบบที่มีการเดิมพัน ทั้งนี้เพราะมีหลักฐานระบุว่าท่านนบีเคยเดินผ่านบรรดาสะหาบะฮ์ที่กำลังแข่งขันยกน้ำหนักและท่านมิได้ว่ากล่าวพวกเขาเหล่านั้นแต่อย่างใด²⁴⁷ และโดยใช้หลักการเทียบเคียง(กียาส)กับกีฬาที่ศาสนานุญาตข้างต้น บนพื้นฐานเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของอิสลาม

7. การแข่งขันกีฬาที่ใช้อุปกรณ์ประเภทลูกบอลหรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับลูกบอล กีฬาประเภทนี้ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ฟุตซอล ตะกร้อ ปิงปอง แบดมินตัน เทนนิส เปตอง และโบว์ลิ่งเป็นต้น กีฬาเหล่านี้เป็นที่อนุมัติหากทำการแข่งขันโดยไม่มีการเดิมพันและไม่เป็นที่อนุมัติหากมีการแข่งขันในรูปแบบที่มีการเดิมพัน ทั้งนี้กีฬาเหล่านี้เป็นที่อนุมัติหากทำ

²⁴⁶ (www.qaradawi.net/ สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2551)

²⁴⁷ อ้างแล้วหน้า 195

การแข่งขันโดยไม่มีการเล่นเนื่องจากพื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นที่อนุมัติราบใดที่ไม่มีสิ่ง
 ครอบห้ามข้อเกี่ยวปะปน และไม่มีที่อนุมัติหากมีการแข่งขันในรูปแบบที่มีการเล่น
 เนื่องจากกีฬาเหล่านี้ไม่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนในการผดุงความยุติธรรมและปกป้องศาสนา

8. การแข่งขันกีฬาประเภทเดินร่า กีฬาประเภทนี้โดยเฉพาะประเภทนี้ไม่มีที่อนุมัติ
 ทั้งในรูปแบบที่เล่นและไม่เล่น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกีฬาที่ออกไปทางการยั่วตบหาราคะซึ่งเป็นสิ่งที่
 ศาสนาห้ามปรามและไม่อนุญาต ส่วนการเดินร่าในโอกาสรื่นเริงหรือโอกาสเฉลิมฉลองต่างๆเช่นวัน
 อีดหรือวันแต่งงานจัดเป็นสิ่งที่อนุมัติ ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขไม่มีการปะปนระหว่างเพศและรอดพ้นจาก
 สายตาของผู้ชายเป็นต้น

9. การแข่งขันกีฬาประเภทอาวุธที่ใช้ยิง กีฬาประเภทนี้เป็นที่อนุมัติทั้งรูปแบบที่มีเล่น
 และไม่เล่น เนื่องจากเป็นกีฬาที่ท้านเราะสุดสนับสนุนและส่งเสริม เนื่องจากเป็นอาวุธที่ทรง
 อานุภาพที่สามารถใช้ในการผดุงความยุติธรรมและปกป้องศาสนา กีฬาประเภทนี้ได้แก่ กีฬายิงธนู และ
 ยิงปืนเป็นต้น

10. กีฬาประเภทการทรมานสัตว์ กีฬาประเภทนี้ได้แก่ การชนสัตว์ชนิดต่างๆเช่นชนไก่
 และชนโค กีฬาประเภทนี้ไม่มีที่อนุมัติทั้งรูปแบบที่ไม่มีเล่นและมีเล่น เนื่องจากเข้าข่ายการ
 ทารุณกรรมสัตว์ ซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา

11. กีฬาประเภทเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือพิธีกรรมของต่างศาสนาเช่นโยคะเป็นต้น
 กีฬาประเภทนี้ไม่มีที่อนุมัติเช่นกัน ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายการกระทำที่เลียนแบบศาสนาอื่นซึ่งเป็นสิ่ง
 ต้องห้ามในอิสลาม

5.2 อภิปรายและสรุปผล

อิสลามได้ส่งเสริมให้มุสลิมเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและถือว่าการเล่นกีฬาในเชิงดังกล่าว
 เป็นส่วนหนึ่งของอิบาดะฮ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ฟิคว์ที่ว่า “ทุกๆการงานที่ดีที่ถูกกระทำเพื่ออัลลอฮ์
 และหวังในความโปรดปรานของพระองค์ถือเป็นอิบาดะฮ์” ทั้งนี้หากมีการตั้งเจตนาในการเล่นที่ถูกต้อง
 เพื่ออัลลอฮ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ว่า “พฤติกรรมแสดงถึงเจตนา”

กีฬาทุกประเภทที่ไม่มีสิ่งครอบห้ามข้อที่ขัดกับบทบัญญัติของศาสนาถือเป็นสิ่ง
 อนุมัติ ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “พื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นที่อนุมัติ” กีฬาเหล่านี้
 ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเก็ตบอล เทนนิส เทเบิลเทนนิส ตะกร้อ แบดมินตัน เปตอง โบว์ลิ่ง และ
 อื่นๆ

กีฬาที่ทำให้เกิดอันตรายแก่ตัวผู้เล่นไม่มีที่อนุมัติ ทั้งนี้เนื่องจากเข้าข่ายหลักเกณฑ์
 ที่ว่า “ความไม่บริสุทธิ์ของที่มาและการเป็นอันตรายในเกมกีฬาเป็นสาเหตุของการบัญญัติห้าม” และ
 หลักเกณฑ์ที่ว่า “การรื่นเริงในเกมกีฬาพึงอยู่ในขอบเขตที่ศาสนากำหนด” กีฬาเหล่านี้ได้แก่ การแข่งขัน

รถยนต์และรถจักรยานยนต์วิบากภาค โผน กีฬาปีนเขา กีฬามวยสากลและมวยไทยเป็นต้น ยกเว้นในกรณีที่มีเครื่องป้องกันตัวที่ดีและรัดกุม ทั้งนี้โดยมั่นใจว่ามีความปลอดภัยสูงต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของตนเองและคู่แข่ง

การเล่นกีฬาในสภาพที่ปะปนกับสิ่งต้องห้ามเช่นเปิดเผยเอาระยะสุเป็นสิ่งต้องห้ามเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “การปกปิดเอาระยะสุถือเป็นหน้าที่ที่จำเป็นต้องพึงปฏิบัติ” และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ว่า “กฎบัตรนานาชาติและประเพณีกีฬาพึงอยู่ใต้อาณัติบทบัญญัติของศาสนา”

การหมกมุ่นในเกมกีฬาโดยการเล่นหรือชมและเชียร์กีฬาจนลืมระลึกถึงอัลลอฮ์เป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1) การหลงใหลในเกมกีฬาจนเลียดถือเป็นเรื่องที่น่าตำหนิ 2) การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นสูงสุดก่อนสิ่งที่มีความสำคัญลำดับรองถือเป็นสิ่งจำเป็น 3) การบริหารเวลาในชีวิตประจำวันถือเป็นสิ่งจำเป็น 4) การรื่นเริงในเกมกีฬาพึงอยู่ในขอบเขตที่ศาสนากำหนด

ดังนั้นการเล่นกีฬาใดๆก็ตามที่ไม่ขัดกับอิสลามและไม่มีสิ่งต้องห้ามในตัวของมันเองถือเป็นสิ่งอนุมัติ ทั้งนี้เพราะอิสลามมิได้ห้ามการเล่นกีฬาแต่ห้ามการเลียดและเกินขอบเขตที่ศาสนากำหนด

กีฬาบางประเภทที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือพิธีกรรมของต่างศาสนาล้วนเป็นสิ่งที่ต้องห้าม และเช่นเดียวกันกีฬาที่มีความคลุมเครือในวัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขันเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ “ความไม่บริสุทธิ์ของที่มาและการเป็นอันตรายในเกมกีฬาเป็นสาเหตุของการบัญญัติห้าม” และหลักเกณฑ์ที่ว่า “สิ่งใดๆที่กลางแกลงสงสัยให้หลีกเลี่ยง” ตัวอย่างกีฬาเหล่านี้ได้แก่ โยคะ และการแข่งขันเรือยาวเพื่อบูชาแม่น้ำเป็นต้น

การเล่นกีฬาที่มีท่วงท่าการเคลื่อนไหวส่อไปในทางยั่วคันหาราคะ โดยเฉพาะการแข่งขันกีฬาเหล่านี้ในประเภทคู่ถือเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “สิ่งที่นำไปสู่สิ่งหะรอมถือเป็นสิ่งที่หะรอมด้วยเช่นกัน” และหลักเกณฑ์ที่ว่า “การปะปนระหว่างเพศเป็นที่ต้องห้ามในเกมกีฬา” กีฬาเหล่านั้นได้แก่ ลีลาศ และบัลเลต์เป็นต้น

กีฬาหรือการแข่งขันใดๆที่มีลักษณะเป็นการทารุณกรรมสัตว์ถือเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “สิ่งหะลาลมีอยู่เพียงพอและผดุงไว้ซึ่งผลประโยชน์สำหรับมนุษย์ทั้งหมด” ทั้งนี้เนื่องจากยังมีกีฬาอื่นๆที่สร้างสรรค์อีกมากมายที่อนุมัติให้เล่นโดยไม่เป็นการเบียดเบียนสัตว์ นอกจากนั้นการทารุณกรรมสัตว์ยังเข้าข่ายหลักเกณฑ์ “สิ่งที่นำไปสู่สิ่งหะรอมถือเป็นสิ่งที่หะรอมด้วยเช่นกัน” เนื่องจากการแข่งขันกีฬาประเภทดังกล่าวอาจนำไปสู่การเสียชีวิตของสัตว์โดยไม่มีเหตุผลอันควรซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา

อิสลามห้ามการพนันในรูปแบบต่างๆทั้งนี้เพราะอิสลามถือว่าการพนันนั้นมีสถานะเดียวกันกับการดื่มสุราซึ่งเป็นบาปใหญ่ ดังนั้นการเกี่ยวข้องกับการพนันโดยอาศัยการกีฬาจึงถือเป็นบาป

ใหญ่ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “การแสวงหาทรัพย์สินและยึดกีฬาเป็นอาชีพ จำต้องสอดคล้องกับสิ่งที่กฎหมายอนุญาต” ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงห้ามการแข่งขันกีฬาที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ยกเว้นเกมกีฬาต่อไปนี้อันได้แก่:

- 1) กีฬาประเภทการใช้อาวุธประเภทยิง อาทิเช่นกีฬายิงธนูและยิงปืนเป็นต้น
- 2) กีฬาประเภทการแข่งขันประลองความเร็ว เช่น การแข่งขันควมขี้สัตว์ที่มีเท้าเป็นสิบหรือสัตว์ที่มีเท้าหุ้มส้น นอกจากนั้นกีฬาอื่นๆ เช่นกีฬาประเภทศิลปะป้องกันตัว, กีฬาวายน้ำ, กรีฑา, ก็จัดเป็นกีฬาที่ศาสนานุญาตการเดิมพัน ทั้งนี้โดยใช้หลักการเทียบเคียง(กีياس)กับกีฬาที่ศาสนานุญาตข้างต้น บนพื้นฐานเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับหลักการศาสนาซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ว่า “การเดิมพันในเกมกีฬาถือเป็นสิ่งต้องห้ามเว้นแต่บางประเภทที่กฎหมายอนุโลม” ดังนั้นการเดิมพันในเกมกีฬาประเภทดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีการตั้งเจตนาในการเล่นเพื่อพิทักษ์ศาสนาและป้องกันการรุกรานซึ่งสอดคล้องกับหะดีษที่มีความว่า “ทุกๆการกระทำขึ้นอยู่กับเจตนา” และยังคงสอดคล้องกับทัศนะของอุละมาอ์สายสำนักมัลิกีย์บางท่าน

การอนุญาตเดิมพันในการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆนั้นเป็นการอนุญาตเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมในการแข่งขันเท่านั้น ส่วนกองเชียร์หรือผู้เข้าชมการแข่งขัน ศาสนาไม่อนุมัติให้กระทำสิ่งนั้นได้ ทั้งนี้เพราะพวกเขาเหล่านั้นไม่เข้าข่ายผู้เข้าร่วมประลองความสามารถเพื่อสร้างความชำนาญในการใช้อาวุธหรือเครื่องมือเพื่อการปกป้องสังฆกรรมและพิทักษ์รักษาศาสนาซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการแข่งขันในศาสนาอิสลาม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยถึงหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติตลอดจนหุก่มที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ผู้วิจัยใคร่เสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรส่งเสริมให้มุสลิมเล่นกีฬาออกกำลังกายพร้อมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาดลอดจนหุก่มข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับกีฬาประเภทต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การเล่นกีฬาของมุสลิมเป็นไปอย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการบัญญัติการกีฬาในอิสลาม เช่นให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกีฬา โดยการอธิบายเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการเล่นกีฬาในอิสลามว่ามีใช้เพื่อชัยชนะหรือเพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อเป็นการฝึกฝนร่างกายให้มีความแข็งแรงสมบูรณ์เพื่อการประกอบศาสนกิจหรือเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปกป้องความยุติธรรมและพิทักษ์ศาสนา ตลอดจนเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ห่างไกลสิ่งไร้สาระเป็นต้น

2. ไม่ควรหมกมุ่นหรือหลงใหลในเกมกีฬาอย่างบ้าคลั่ง หรือยึดติดชาตินิยมแบบญาฮีลียะฮ์กระทั่งละเลยหรือละเมิดการงานที่สำคัญอื่นๆ เช่นละเลยการละหมาดหรือการถือศีลอดเป็นต้น ดังนั้นมุสลิมพึงลำดับความสำคัญของสิ่งต่างๆให้ถูกต้องเพื่อจักได้ไม่ตกอยู่ในภาวะของผู้ที่ขาดทุน

3. ต้องไม่เล่นหรือแข่งขันกีฬาที่ทำให้เกิดอันตรายทั้งต่อตัวผู้เล่นและคู่แข่ง จนถึงแม้จะไม่เกิดโทษในขณะที่เล่นก็ตาม ทั้งนี้เพราะการป้องกันนั้นย่อมดีกว่าการแก้ไข

4. พึงหลีกเลี่ยงการเล่นกีฬาที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่น ทั้งนี้เพื่อไม่เป็นการเปิดประตูยอมรับในพิธีกรรมของศาสนาเหล่านั้น เนื่องจากสิ่งที่มีอยู่ในอิสลามนั้นดีเลิศและเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพาสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกับพิธีกรรมของต่างศาสนาเช่นกีฬาโยคะ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะในอิสลามมีพิธีกรรมละหมาดซึ่งถือได้ว่าเป็นการออกกำลังกายรูปแบบหนึ่ง ผู้ที่ทำการละหมาดอย่างขยันขันแข็ง โดยเฉพาะละหมาดที่นอกเหนือจากสิ่งที่เป็นข้อบังคับ(วาญิบ)หรือละหมาดสุนัตต่างๆ หากกระทำไปด้วยใจบริสุทธิ์(อิคลาศ)เขาย่อมได้รับพลาณิสงค์อันมากมาย เป็นต้นว่า นอกเหนือจากผลบุญที่ได้รับจากการทำพิธีกรรมดังกล่าวแล้ว ความสงบสุขทางใจจากการได้เคารพภักดีพระเจ้าก็เป็นสิ่งที่จะบังเกิดตามมา และผลพลอยได้ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการได้ออกกำลังกายจากการละหมาดนั่นเอง ดังนั้นจึงถือได้ว่าการละหมาดนั้นให้ประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติทั้งสองด้าน กล่าวคือ ด้านจิตวิญญาณและด้านสุขภาพ

5. ในการเล่นกีฬาชนิดใดๆ ต้องไม่มีการเปิดเผยเอาระยะ หรือสัดส่วนสรีระของร่างกาย โดยเฉพาะร่างกายของผู้หญิง ทั้งนี้เพราะการแข่งขันหรือการเล่นกีฬาต่อหน้าผู้ชมชายที่ไม่ได้เป็นมะหุรอมเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนา ด้วยเหตุนี้ผู้ปกครองจึงควรจัดสถานที่ให้เป็นเอกเทศสำหรับผู้หญิงได้ออกกำลังกายเพื่อให้รอดพ้นจากสายตาของผู้ชายและการปะปนระหว่างเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมในศาสนา

6. พึงหลีกเลี่ยงการเล่นกีฬาที่เข้าข่ายของการพนันขั้นต่อ ยกเว้นในเกมกีฬาที่ศาสนาอนุญาตให้มีการเดิมพันเช่นกีฬาแข่งม้า และยิงธนู เป็นต้น แต่ทางที่ประเสริฐและปลอดภัยที่สุดสำหรับผู้สำรวจตนก็คือ ควรหลีกเลี่ยงประเด็นที่มีการขัดแย้งทางทัศนคติของบรรดาอุละมาอ์และนำพาตนเองไปสู่ประเด็นที่ไม่มีความขัดแย้งกัน ทั้งนี้เพราะการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายหะดีษที่มีความว่า “จงหลีกเลี่ยงสิ่งที่คุณไม่คลั่งใจไปสู่อะไรที่ไม่คลั่งใจ” และเข้าข่ายหลักเกณฑ์ฟิถฮ์ที่ว่า)

(หมายถึงการก้าวออกไปพ้นจากประเด็นที่มีความขัดแย้งทางทัศนคติของบรรดาอุละมาอ์ ไปสู่อะไรที่ไม่มีความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ศาสนาให้การสนับสนุนส่งเสริม ทั้งนี้เพราะความขัดแย้งดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่ชัดเจนของตัวบทหลักฐาน ดังนั้นการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามในสิ่งที่ไม่ชัดเจน ไปสู่อะไรที่มีความชัดเจนทางด้านบทบัญญัติจึงเป็นสิ่งที่พึงกระทำยิ่ง

7. ต้องไม่เล่นหรือแข่งขันกีฬาที่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรือได้รับความทุกข์ทรมาน เช่นกีฬาชนไก่ ชนโค เป็นต้น ทั้งนี้เพราะการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายการทารุณกรรมสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งที่ศาสนาห้ามปราม เนื่องจากเป็นการรบกวนความทุกข์และความเปราะบางของสัตว์โลกที่รักในชีวิตตน เช่นเดียวกับการรักในชีวิตของผู้ที่กำลังกระทำการทารุณกรรมมันอยู่

8. พึงเลือกใช้ชุดกีฬาที่ปราศจากสัญลักษณ์แห่งการตั้งภาคี(ซีริก)เช่นสัญลักษณ์รูปไม้กางเขนที่ติดอยู่บนเสื้อกีฬา หรือเสื้อผ้าที่มีสัญลักษณ์ของสิ่งทีหะรอมต้องห้ามในศาสนาเช่นยี่ห่อของเหล่า เบียร์ ทั้งนี้เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ศาสนาไม่อนุญาต

9. หน่วยงานหรือองค์กรทางสังคมพึงให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะเยาวชน ทั้งนี้โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับใช้ในการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติตลอดจนกลุ่มที่เกี่ยวข้องในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆตามแนวทางอิสลาม และโดยการสร้างสถานที่เล่นกีฬาให้เป็นเอกเทศสำหรับสตรีได้ออกกำลังกายเป็นต้น

10. ผู้นำศาสนาพึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการเล่นกีฬา โดยพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติในด้านการเล่นกีฬาที่ถูกต้องให้กับเยาวชน พร้อมทั้งให้ความรู้ในเรื่องกีฬาตามทัศนะอิสลามที่ถูกต้องโดยสอดแทรกในการบรรยายธรรมหรือปาฐกถาธรรมวันศุกร์(คุตบะฮฺ) หรือแล้วแต่โอกาสจะอำนวย และพึงให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการจัดการบรรยายธรรม เสวนา หรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลามให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการแปล เรียบเรียง หรือเขียนตำราที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาเป็นภาษาไทยทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกด้านความรู้ในด้านกลุ่มและหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่และบุคคลทั่วไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเล่นกีฬาของมุสลิมในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบในด้านความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติและกลุ่มของการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ตามแนวทางศาสนา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มของกีฬาประเภทอื่นๆที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัย

4. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม โดยเฉพาะในประเด็นที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัย

5. ควรมีการวิจัยในเรื่องผลกระทบของการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมส่วนรวม

5.3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปศึกษาหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติและกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ทั้งนี้เพื่อให้รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของการบัญญัติการกีฬาในอิสลาม ตลอดจนรู้ถึงข้อกำหนดของกีฬาแต่ละประเภท เพื่อให้การเล่นกีฬาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของอิสลาม ตลอดจนยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิตประจำวัน